

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/186151,Niemiecka-pacyfikacja-Nasiechowic-zbrodnia-w-Wieclawicach-Starych.html>
06.05.2024, 09:10

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych

4 czerwca 2023 r. przy mogile ofiar terroru hitlerowskiego w Nasiechowicach odbyła się uroczystość ku czci ofiar niemieckiej pacyfikacji - mieszkańców Nasiechowic, Zagajów Zarogowskich, Pojałowic i Muniakowic. W wydarzeniu wziął udział Dariusz Marczewski, burmistrz Miechowa, Jacek Kobyłka, starosta miechowski oraz bardzo liczne grono mieszkańców, w tym dzieci z miejscowych szkół. Oddział IPN w Krakowie reprezentowała Cecylia Radoń, zastępca dyrektora oraz dr Marcin Chorążki.

Uroczystość w 80 rocznicę mordu rozpoczęła się mszą świętą, po której odbył się Apel Pamięci w wykonaniu uczniów Szkoły Podstawowej im. gen. Stanisława Maczka w Pojałowicach. Na zakończenie złożono pod pomnikiem wieńce.

4 czerwca 1943 r. funkcjonariusze niemieckiej policji kryminalnej (Kripo), jak również tajnej policji państwowej (Gestapo) z Miechowa w porozumieniu z jednostkami miejscowej żandarmerii, Sonderdienstu oraz przy udziale policji „granatowej” dokonali pacyfikacji miejscowości Nasiechowice, Zagaje Zarogowskie, Pojałowice i Muniakowice (pow. Miechów).

Według relacji operacją kierował szef komisariatu Kripo w Miechowie SS-Untersturmführer Phillip Riedinger. Akcja miała charakter zorganizowany i nastąpiła prawdopodobnie na skutek działalności konfidenta ulokowanego w grupie zbrojnej podległej lokalnej strukturze konspiracyjnej - Polskiej Wojskowej Organizacji Rewolucyjnej - kierowanej przez Stanisława Borzęckiego „Tatarskiego”.

Niemcy, znając personalia członków konspiracji, części partyzantów, ich rodzin oraz współpracowników, otoczyli wspomniane miejscowości i przeprowadzali aresztowania obejmujące początkowo wyselekcjonowanych mieszkańców, a później także przypadkowe osoby. Zatrzymanych w większości rozstrzelano nad przygotowanymi dołami śmierci. W wyniku akcji zginęło 79 Polaków, przy czym wśród zamordowanych niemal jedną trzecią stanowiły dzieci i młodzież. W 1944 r. domniemany konfident niemiecki odpowiedzialny za przeprowadzenie pacyfikacji została zlikwidowany przez żołnierzy AK.

Nie były to jedyne akcje pacyfikacyjne w tym rejonie związane z rozbijaniem siatki współpracowników „Tatarskiego”. Już 13 maja 1943 r. funkcjonariusze niemieckiej Kripo zamordowali w Sławicach Szlacheckich trzyosobową rodzinę Byczków. Natomiast niemal dokładnie miesiąc po czerwcowej pacyfikacji, Niemcy ponownie obrali za cel Nasiechowice. 1 lipca 1943 r. funkcjonariusze m.in. Sonderdienstu oraz Postschutz (straży pocztowej) z

Miechowa zastrzelili w tej miejscowości 12 osób.

4 czerwca 1943 r. do krwawego niemieckiego odwetu doszło także w Więclawicach Starych (pow. Kraków). Funkcjonariusze żandarmerii z Miechowa rozstrzelali za działalność konspiracyjną trzech mieszkańców pobliskiej wsi Pielgrzymowice. Wszyscy zostali pochowani na cmentarzu parafialnym w Więclawicach Starych.

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Niemiecka pacyfikacja Nasiechowic, zbrodnia w Więclawicach Starych. Fot. M. Gorak

Jeden z grobów ofiar pacyfikacji w Nasiechowicach z 4 czerwca 1943 r. Fot. ze zbiorów MUW

Grób rodziny Byczków
zamordowanych 13
maja 1943 r. Fot. ze
zbiorów MUW

Pomnik w Więtkawicach
Starych. Fot. Marcin
Chorążki (IPN)